

EU ระวังความร่วมมือกับไทย...กระทบภาคส่งออกไม่มากนัก

สหภาพยุโรป (European Union : EU) ออกแถลงการณ์ไม่เห็นด้วยกับการเข้ายึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินของไทยโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมถึงระงับการเยือนอย่างเป็นทางการระหว่างกัน ตัดความช่วยเหลือ และระงับความร่วมมือต่างๆ กับไทย ซึ่งครอบคลุมถึงการที่ประเทศสมาชิก EU จะไม่ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนและความร่วมมือ (Partnership and Cooperation Agreement : PCA) จนกว่า คสช. จะคืนอำนาจให้ประชาชนและจัดให้มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ นักวิเคราะห์คาดว่าท่าทีดังกล่าวของ EU อาจส่งผลให้การเจรจาต่างๆ โดยเฉพาะ FTA ระหว่างไทยและ EU ต้องล่าช้าออกไป ซึ่งแม้ว่าอาจจะกระทบภาพรวมการส่งออกของไทยไม่มากนัก แต่ก็ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกในบางสินค้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 ไทยจะไม่ได้รับสิทธิ GSP จาก EU อีกต่อไป

แนวโน้มในระยะถัดไป : ภาพรวมการค้าและการลงทุนของไทยได้รับผลกระทบไม่มากนัก

เป็นที่สังเกตว่าแถลงการณ์ของ EU ในครั้งนี้ไม่ใช่การคว่ำบาตรการค้าการลงทุน แต่เป็นการระงับความร่วมมือต่างๆ กับไทย โดยแม้ว่าการดำเนินการเจรจา FTA ไทย-EU ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด แต่ EU ยังคงเล็งเห็นความสำคัญรวมถึงบทบาทของไทยในอาเซียน นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวจะไม่กระทบการเข้าร่วมของไทยในการประชุมอาเซียน-EU ซึ่งจะเกิดขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2557 ขณะที่การระงับการลงทุนในกรอบความตกลง PCA นั้นเป็นเพียงการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ของ EU เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลา 2-3 ปีกว่าที่ประเทศสมาชิก EU ทั้งหมดจะผ่านความเห็นชอบการระงับการลงทุน ดังนั้น การชะลอการลงทุนออกไปจึงไม่มีความหมายในเชิงปฏิบัติ และมาตรการของ EU ก็ไม่น่าจะถูกยกระดับไปถึงการคว่ำบาตรทางการค้ากับไทย เนื่องจากการกระทำดังกล่าวจะขัดกับกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ซึ่งห้ามเลือกปฏิบัติกับประเทศใดประเทศหนึ่ง ทั้งนี้ การประกาศมาตรการดังกล่าวของ EU มีลักษณะคล้ายกับการระงับความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทยภายหลังการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549

หากเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศอื่นๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันในประเด็นเรื่องรัฐบาลเผด็จการ มาตรการดังกล่าวของ EU ต่อไทยยังถือว่าไม่รุนแรงเท่าใดนัก ต่างกับกรณีของพม่าที่ EU ดำเนินมาตรการคว่ำบาตรทั้งด้านการค้า เศรษฐกิจ และบุคคลระดับสูง โดยห้ามการลงทุน การนำเข้าไม้ซุง โลหะ และอัญมณีจากพม่า รวมทั้งอายัดทรัพย์สินและห้ามบุคคลระดับสูงเดินทางเข้า EU เกาหลีเหนือ EU ดำเนินมาตรการลักษณะเดียวกับพม่า และยกระดับขึ้นสูงสุดหลังจากเกาหลีเหนือทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ควบคู่ไปกับการคว่ำบาตรและการค้ากับคิวบาในปี 2546 หลังจากรัฐบาลคิวบาจับกุมนักการเมืองฝ่ายค้าน 75 คนคุมขังอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งการคว่ำบาตรทางการค้าเป็นไปในเชิงสัญลักษณ์ เพราะทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีความสัมพันธ์ด้านการค้าต่อกันเท่าใดนัก

ผลกระทบเชิงลึก : การเจรจา FTA ไทย-EU ที่อาจสะดุดลง เป็นประเด็นที่จะส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย

เนื่องจาก FTA ไทย-EU ถือเป็นทางเลือกสำคัญที่จะช่วยลดผลกระทบจากการที่ไทยจะถูก EU ตัดสิทธิ GSP ทั้งประเทศ ดังนั้น หากการเจรจาต้องหยุดลงจนกว่าจะมีความชัดเจนในการเลือกตั้งก็อาจทำให้ FTA ไทย-EU ช้ากว่าประเทศคู่แข่งอย่างน้อย 1-1.5 ปี ทั้งนี้ สินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการชะลอการเจรจา FTA ระหว่างไทยและ EU แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

- กลุ่มสินค้าที่เคยได้สิทธิ GSP และใช้สิทธิมาก อาทิ กุ้ง ปลาหมึก สับปะรด จักรยาน รองเท้า ยานยนต์และชิ้นส่วน เม็ดพลาสติก ยางรถยนต์ ถูมือยาง เครื่องปรับอากาศ เสน่ห์แว่นตา เนื่องจากการทำ FTA เป็นหนทางที่ทำให้สินค้าส่งออกของไทยยังได้รับแต้มต่อทางภาษีจาก EU อย่างถาวร หลังจากที่ EU ได้ทยอยตัดสิทธิ GSP ในบางสินค้าแล้วในช่วงที่ผ่านมา และจะถูกตัดสิทธิทั้งหมดในต้นปี 2558
- กลุ่มสินค้าที่แข่งขันกับเวียดนามในตลาด EU อาทิ รองเท้า สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ เนื่องจากเวียดนามอยู่ระหว่างดำเนินการเจรจา FTA กับ EU เช่นกัน ดังนั้น หากเวียดนามเจรจาสำเร็จก่อนไทย ก็อาจกดดันความสามารถในการแข่งขัน และช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดของไทยใน EU ไปได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถานการณ์เลวร้ายถึงขั้นที่ EU คว่ำบาตรทางการค้ากับไทย จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงจากการสูญเสียตลาดส่งออกหลักอย่าง EU ซึ่งมีสัดส่วน 10% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของไทย อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อยมาก ประกอบกับการส่งออกที่เหลืออีก 90% ในตลาดโลกยังมีความแข็งแกร่ง ในภาพรวมจึงยังไม่น่ากังวลมากนัก

ท่ามกลางสถานการณ์ที่ยังมีความไม่แน่นอน ผู้ส่งออกควรเร่งปรับตัว โดยการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่ๆ เพื่อลดการพึ่งพิงตลาดส่งออกหลัก หรืออาจย้ายฐานลงทุนสำหรับสินค้าที่ไทยเริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะการย้ายฐานไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งนอกจากจะได้ประโยชน์จากต้นทุนแรงงานที่ค่อนข้างต่ำ และการขยายตลาดภายในประเทศนั้นๆ แล้ว ยังได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากตลาดหลักอีกด้วย ไม่ว่าจะรับสิทธิ GSP รวมถึง Everything But Arms (EBA) และ FTA ทั้งนี้ ผู้ประกอบการอาจขอรับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุน รวมทั้งใช้บริการประกันความเสี่ยงจากการลงทุนควบคู่ไปด้วย เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และช่วยเอื้อให้การส่งออกหรือดำเนินธุรกิจในต่างประเทศประสบความสำเร็จในระยะยาว

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด